

SocialdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att betala ut statsbidrag till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut statsbidrag till kommunerna under 2025 för att stödja kommunerna i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Kommunerna får använda medlen till bemanning och kompetenshöjande insatser för att verka i linje med den nya socialtjänstlagens syfte och att på olika sätt stärka förutsättningarna för att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. För det senare ändamålet ska Socialstyrelsen även betala ut medel till de regionala samverkans- och stödstrukturena.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs föra en dialog med Sveriges Kommuner och Regioner.

Socialstyrelsen ska senast den 30 september 2026 lämna en redovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen ska innehålla en redogörelse för uppdragets genomförande, fördelningen av medel och resultatet av satsningen inklusive hur jämställdhetsperspektivet har beaktats.

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2025 använda högst 1 170 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 15 Statsbidrag för omställning till en hållbar socialtjänst. Av medlen får Socialstyrelsen använda 1 500 000 kronor för genomförande av uppdraget.

Av medlen ska 23 miljoner kronor betalas ut till huvudmännen för de regionala samverkans- och stödstrukturerna för socialtjänsten.

Av medlen ska 1 145 500 000 kronor betalas ut till kommunerna. Av dessa medel fördelas ett fast belopp om 730 000 kronor till varje kommun med färre än 100 000 invånare, vilket motsvarar arbetskraftskostnaden för en socialsekreterare i kommunal sektor. För kommuner med 100 000 invånare eller fler fördelas 730 000 kronor per 100 000 invånare. Därutöver tilldelas kommuner medel i förhållande till antalet kommuninvånare.

Kommunerna får rekvirera medel enligt *bilaga 1*. Medel rekvireras av respektive kommun från Socialstyrelsen utan ansökningsförfarande. Medel får användas för gemensamma insatser i flera kommuner exempelvis vid regional samverkan eller för insatser inom ramen för avtalsamverkan. Huvudmännen för de regionala samverkans- och stödstrukturerna får rekvirera medel enligt *bilaga 2*. Medel får inte användas för samma insats som har beviljats annat offentligt stöd. Medlen betalas ut efter rekvisition till Socialstyrelsen senast det datum som myndigheten beslutar.

Socialstyrelsen anger närmare anvisningar om villkoren. Medel som inte har använts och medel som inte har använts för avsett ändamål med statsbidraget ska återbetalas till Socialstyrelsen senast det datum som myndigheten beslutar.

Kommunen respektive huvudmannen för den regionala samverkans- och stödstrukturen ska lämna en redovisning av hur de mottagna medlen har använts vid den tidpunkt och enligt de anvisningar som Socialstyrelsen anger. Det bör av redovisningarna framgå hur jämställdhetsperspektivet har beaktats.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Socialtjänstlagen utgör grunden för socialtjänstens verksamhet. Nuvarande socialtjänstlag bygger till stora delar på 1980 års socialtjänstlag. Samhället har förändrats och samhällsutmaningarna har delvis förändrats. Socialtjänsten står samtidigt inför att möta behoven hos en ökande andel äldre befolkning. Socialtjänsten behöver reformeras för att kunna möta den demografiska

utvecklingen samt dagens och framtidens samhällsutmaningar med kunskapsbaserade insatser och en effektiv resursanvändning.

Regeringen har den 23 januari 2025 beslutat om propositionen En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/25:89). I propositionen föreslås att en ny socialtjänstlag ska ersätta den nuvarande socialtjänstlagen. Förslagen syftar till att skapa en mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. I propositionen föreslås bl.a. att det av de övergripande målen för socialtjänsten ska framgå att socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig, att kommunens ansvar för planering av insatser ska utvidgas till att omfatta hela socialtjänstens verksamhetsområde och att kommunen i planeringen särskilt ska väga in behovet av tidiga och förebyggande insatser. Propositionen innehåller även förslag om att socialnämnden ska arbeta för att förebygga och motverka brottslighet. För att socialtjänsten ska kunna nå fler på ett enklare sätt och i ett tidigare skede föreslås även att socialnämnden ska få befogenhet att erbjuda vissa insatser utan individuell behovsprövning. Det föreslås även att socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Även jämställda levnadsvillkor införs i de övergripande målen. För att stärka barns rättigheter omformuleras vissa bestämmelser i enlighet med Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Den nya socialtjänstlagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

De övergripande målen i socialtjänstlagen är viktiga riktmärken för socialtjänstens långsiktiga utveckling och markerar ett förhållningssätt som uttrycker en tilltro till den enskildes egen förmåga. De nya målen synliggör bl.a. att det är angeläget för socialtjänsten att utveckla nya arbetsätt och att integrera ett förebyggande arbetsätt i hela socialtjänstens verksamhet.

En långsiktig planering av socialtjänstens insatser är enligt regeringens bedömning en förutsättning för en mer förebyggande socialtjänst.

I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 9 avsnitt 6.5) aviserade regeringen ett långsiktigt stöd till kommunerna 2024–2028 i form av en bemannings- och kompetenssatsning samt en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner för att stödja kommunerna. Regeringen beräknar att 2 220 miljoner kronor kommer att avsättas för ändamålet

årligen 2026–2028, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

Behoven och förutsättningarna ser olika ut i kommunerna och över landet. Exempelvis påverkar kompetensförsörjningen socialtjänstens förutsättningar. Under det förberedande året 2024 har kommunerna haft möjlighet att använda statsbidrag för att med stöd av Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Regioner genomföra läges- och behovsanalyser inför den nya lagen. Analyserna blir en viktig utgångspunkt för det lokala omställnings- och utvecklingsarbetet.

För regeringen är det viktigt med en fördelning som utgår ifrån olika kommungruppers förutsättningar. En fast del ska ge samtliga kommuner förutsättningar för att delta i förändringsarbetet som följer av den nya socialtjänstlagen. För regeringen är det också viktigt att se till de större kommunernas förutsättningar, varför medel även tilldelas i förhållande till antalet kommuninvånare.

Samverkan mellan kommuner kan också ha stor betydelse för exempelvis mindre kommuner eller glesbygdskommuner. Medel får därför användas för gemensamma insatser, t.ex. vid regional samverkan eller inom avtalssamverkan mellan kommuner.

En kunskapsbaserad socialtjänst förutsätter ett fungerande samspel mellan statlig och lokal nivå. De regionala samverkans- och stödstrukturerna har en viktig roll i att stödja kommunerna i att utveckla och upprätthålla en kunskapsbaserad socialtjänst. Medel ett statligt bidrag stärks förutsättningarna för varje regional samverkans- och stödstruktur att fungera som ett kunskaps- och utvecklingsstöd till kommunerna i den större omställningen som följer av den nya socialtjänstlagen.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2025 att en viss del av medlen föreslås användas till myndighetsuppdrag för genomförandet av reformen, stöd till kommunerna i omställningen, informationsinsatser till allmänheten samt för uppföljning av den nya lagen och omställningen. Regeringen har samma dag beslutat om uppdrag till Socialstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Inspektionen för vård och omsorg, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering samt Upphandlingsmyndigheten att stödja kommunerna i omställningen till en

mer förebyggande, lätt tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst (S2025/00116).

Regeringen har den 20 december 2024 ingått en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner avseende 2025–2026 för att stödja kommunerna vid genomförandet av den nya socialtjänstlagen och omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst (S2024/02239).

På regeringens vägnar

Camilla Waltersson Grönvall

Karin Hjelm

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevisionen, SAM
Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM
Finansdepartementet/BA, OFA K
Riksdagens socialutskott
Barnombudsmannen
Brottsförebyggande rådet
Folkhälsomyndigheten
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
Inspektionen för vård och omsorg
Jämställdhetsmyndigheten
Länsstyrelserna
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering
Akademikerförbundet SSR
Föreningen Sveriges socialchefer
Sveriges Kommuner och Regioner
Vision
Regionala samverkans- och stödstrukturerna

Bilaga 1 Fördelning av medel till kommuner för omställning till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst

Kommun	Belopp, kr
Upplands Väsby	5 086 774
Vallentuna	3 769 811
Österåker	5 041 908
Värmdö	4 765 870
Järfälla	8 398 106
Ekerö	3 230 553
Huddinge	10 723 029
Botkyrka	9 023 458
Salem	2 246 793
Haninge	9 463 949
Tyresö	4 983 010
Upplands-Bro	3 572 418
Nykvarn	1 797 874
Täby	7 465 189
Danderyd	3 540 284
Sollentuna	7 453 063
Stockholm	93 505 889
Södertälje	9 665 594
Nacka	10 508 894
Sundbyberg	5 602 732
Solna	8 177 068
Lidingö	4 917 097
Vaxholm	1 752 055
Norrtälje	6 482 642
Sigtuna	5 293 174
Nynäshamn	3 376 238
Håbo	2 718 059
Älvkarleby	1 557 347
Knivsta	2 555 745
Heby	1 973 613
Tierp	2 559 643
Uppsala	23 286 967
Enköping	4 935 719
Östhammar	2 650 241
Vingåker	1 487 277
Gnesta	1 722 174
Nyköping	5 782 976
Oxelösund	1 772 410
Flen	2 064 818
Katrineholm	3 696 016

Eskilstuna	10 081 843
Strängnäs	4 132 982
Trosa	2 021 338
Ödeshög	1 185 514
Ydre	1 044 680
Kinda	1 593 985
Boxholm	1 208 121
Åtvidaberg	1 722 347
Finspång	2 605 461
Valdemarsvik	1 384 120
Linköping	15 791 094
Norrköping	13 621 186
Söderköping	2 013 196
Motala	4 504 469
Vadstena	1 378 663
Mjölby	3 215 136
Aneby	1 318 900
Gnosjö	1 523 222
Mullsjö	1 387 325
Habo	1 893 063
Gislaved	3 234 191
Vaggeryd	2 015 275
Jönköping	13 855 514
Nässjö	3 468 828
Värnamo	3 720 527
Sävsjö	1 731 614
Vetlanda	3 116 223
Eksjö	2 268 967
Tranås	2 345 187
Uppvidinge	1 517 159
Lessebo	1 448 214
Tingsryd	1 768 165
Alvesta	2 453 800
Älmhult	2 260 998
Markaryd	1 593 552
Växjö	9 244 064
Ljungby	3 179 451
Högsby	1 192 617
Torsås	1 335 443
Mörbylånga	2 131 770
Hultsfred	1 915 322
Mönsterås	1 862 834
Emmaboda	1 513 261
Kalmar	7 031 167
Nybro	2 461 509
Oskarshamn	3 063 822

Västervik	3 883 102
Vimmerby	2 062 999
Borgholm	1 654 875
Gotland	6 013 975
Olofström	1 857 638
Karlskrona	6 476 146
Ronneby	3 222 844
Karlshamn	3 485 458
Sölvesborg	2 240 557
Svalöv	1 988 424
Staffanstorps	3 093 357
Burlöv	2 466 446
Vellinge	4 010 684
Östra Göinge	1 944 771
Örkelljunga	1 623 520
Bjuv	2 113 841
Kävlinge	3 547 733
Lomma	2 866 082
Svedala	2 769 248
Skurup	2 208 424
Sjöbo	2 407 116
Hörby	2 076 164
Höör	2 245 148
Tomelilla	1 911 078
Bromölla	1 813 031
Osby	1 856 512
Perstorp	1 357 529
Klippan	2 266 541
Åstorp	2 158 274
Båstad	2 114 967
Malmö	34 338 620
Lund	12 366 426
Landskrona	4 826 239
Helsingborg	14 282 001
Höganäs	3 188 892
Eslöv	3 751 449
Ystad	3 516 205
Trelleborg	4 815 759
Kristianstad	8 211 887
Simrishamn	2 370 218
Ängelholm	4 631 618
Hässleholm	5 249 608
Hylte	1 616 418
Halmstad	9 967 074
Laholm	3 033 160
Falkenberg	4 830 830

Varberg	6 708 358
Kungsbacka	8 147 879
Härryda	4 190 321
Partille	4 290 879
Öckerö	1 837 197
Stenungsund	3 140 042
Tjörn	2 125 101
Orust	2 059 881
Sotenäs	1 517 505
Munkedal	1 627 851
Tanum	1 841 008
Dals-Ed	1 128 782
Färgelanda	1 282 522
Ale	3 547 127
Lerum	4 502 737
Vårgårda	1 810 346
Bollebygd	1 580 300
Grästorp	1 212 451
Essunga	1 215 569
Karlsborg	1 338 474
Gullspång	1 168 365
Tranemo	1 756 992
Bengtsfors	1 515 773
Mellerud	1 516 552
Lilla Edet	1 980 802
Mark	3 779 078
Svenljunga	1 658 945
Herrljunga	1 551 111
Vara	2 119 818
Götene	1 882 322
Tibro	1 713 685
Töreboda	1 513 434
Göteborg	57 206 520
Mölndal	6 917 097
Kungälv	5 086 341
Lysekil	1 936 629
Uddevalla	5 670 724
Strömstad	1 901 378
Vänersborg	4 201 234
Trollhättan	5 840 227
Alingsås	4 423 052
Borås	10 789 430
Ulricehamn	2 899 255
Åmål	1 763 921
Mariestad	2 863 311
Lidköping	4 235 360

Skara	2 349 344
Skövde	5 752 834
Hjo	1 539 072
Tidaholm	1 837 716
Falköping	3 573 111
Kil	1 775 354
Eda	1 459 214
Torsby	1 709 788
Storfors	1 059 578
Hammarö	2 201 148
Munkfors	1 045 113
Forshaga	1 727 544
Grums	1 511 529
Årjäng	1 583 158
Sunne	1 889 598
Karlstad	9 225 875
Kristinehamn	2 788 649
Filipstad	1 579 954
Hagfors	1 718 103
Arvika	2 945 074
Säffle	2 022 897
Lekeberg	1 474 458
Laxå	1 202 577
Hallsberg	2 126 920
Degerfors	1 535 174
Hällefors	1 279 231
Ljusnarsberg	1 108 515
Örebro	15 046 409
Kumla	2 695 107
Askersund	1 724 079
Karlskoga	3 343 324
Nora	1 650 977
Lindesberg	2 737 461
Skinnskatteberg	1 100 460
Surahammar	1 581 946
Kungsör	1 481 734
Hallstahammar	2 173 432
Norberg	1 202 664
Västerås	15 092 147
Sala	2 709 831
Fagersta	1 865 173
Köping	2 965 688
Arboga	1 942 346
Vansbro	1 314 915
Malung-Sälen	1 612 780
Gagnef	1 629 843

Leksand	2 125 794
Rättvik	1 685 363
Orsa	1 325 222
Älvdalen	1 325 396
Smedjebacken	1 667 693
Mora	2 508 454
Falun	5 918 007
Borlänge	5 181 096
Säter	1 703 552
Hedemora	2 055 464
Avesta	2 674 752
Ludvika	3 033 074
Ockelbo	1 227 695
Hofors	1 538 639
Ovanåker	1 713 772
Nordanstig	1 534 741
Ljusdal	2 328 730
Gävle	9 743 265
Sandviken	4 054 250
Söderhamn	2 856 122
Bollnäs	3 005 530
Hudiksvall	3 984 613
Ånge	1 514 387
Timrå	2 244 628
Härnösand	2 856 728
Sundsvall	9 315 780
Kramfors	2 251 037
Sollefteå	2 326 392
Örnsköldsvik	5 531 622
Ragunda	1 176 593
Bräcke	1 253 420
Krokom	2 090 542
Strömsund	1 682 851
Åre	1 824 118
Berg	1 345 577
Härjedalen	1 607 064
Östersund	6 358 438
Nordmaling	1 332 411
Bjurholm	934 767
Vindeln	1 200 845
Robertsfors	1 310 152
Norsjö	1 075 342
Malå	986 822
Storuman	1 214 790
Sorsele	934 421
Dorotea	930 437

Vännäs	1 519 670
Vilhelmina	1 270 309
Åsele	963 870
Umeå	12 599 721
Lycksele	1 781 764
Skellefteå	7 533 094
Arvidsjaur	1 256 018
Arjeplog	956 334
Jokkmokk	1 135 885
Överkalix	1 007 783
Kalix	2 067 156
Övertorneå	1 081 664
Pajala	1 238 435
Gällivare	2 223 234
Älvsbyn	1 404 214
Luleå	7 630 362
Piteå	4 402 871
Boden	3 160 483
Haparanda	1 521 143
Kiruna	2 672 587
	<hr/>
	1 145 500 000

Bilaga 2 Fördelning av medel till de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) för omställning till en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst

Län/RSS	Belopp, kr
Stockholms län	1 481 482
RSS Stockholm	1 481 482
Uppsala län	1 000 000
RSS Uppsala	1 000 000
Södermanlands län	1 000 000
RSS Sörmland	1 000 000
Östergötlands län	1 000 000
RSS Östergötland	1 000 000
Jönköpings län	1 000 000
RSS Jönköping	1 000 000
Kronobergs län	1 000 000
RSS Kronoberg	1 000 000
Kalmar län	1 000 000
RSS Kalmar	1 000 000
Gotlands län	1 000 000
RSS Gotland	1 000 000
Blekinge län	1 000 000
RSS Blekinge	1 000 000
Skåne län	1 611 111
RSS Skåne	1 611 111
Hallands län	1 000 000
RSS Halland	1 000 000
Västra Götalands län	1 907 407
RSS Fyrbodal	419 657
RSS Skaraborg	437 593
RSS Boråsregionen	279 393
RSS Göteborgsregionen	770 764
Värmlands län	1 000 000
RSS Värmland	1 000 000
Örebro län	1 000 000
RSS Örebro	1 000 000
Västmanlands län	1 000 000
RSS Västmanland	1 000 000
Dalarnas län	1 000 000
RSS Dalarna	1 000 000
Gävleborgs län	1 000 000
RSS Gävleborg	1 000 000
Västernorrlands län	1 000 000
RSS Västernorrland	1 000 000

Jämtlands län	1 000 000
RSS Jämtland/Härjedalen	1 000 000
Västerbottens län	1 000 000
RSS Västerbotten	1 000 000
Norrbottens län	1 000 000
RSS Norrbotten	1 000 000
<hr/>	
Samtliga	23 000 000